

Eesti esimene kogukonnamuuseum asub Kalamajas

Kristi Paatsi,
Kalamaja muuseum

Linnamuuseumi pikaajaline projekt, eeslinnade uurimine, on avanud erinäolisi tahke Tallinna ajaloo ja asumitest.

Esimese suurema ettevõtmisena püstitati 2014. aastal koos kogukonnaga Telliskivi loomelinnakusse nädalaks pop-up muuseum. Nüüdseks kaks aastat kestnud Kalamaja muuseumi loomise protsessis on samuti osalenud Kalamaja elanikud ja sõbrad. Hiliskeskaega ulatava ajaloo asumis on kokkuhoidev ja aktiivne kogukond, kes on oma huvitatud Tallinna vanima eeslinna minevikku tutvustavast muuseumist.

Kotzebue 16 hoonete hakati uut sisu looma 2018. aasta esimesel poolel. Viisime eri kanalites läbi küsitluse, mida arvab kogukond uue muuseumi loomise mõttest, kas selle vastu on huvi ja millist muuseumi elanikud ise sooviksid näha. Esmaaktsoon oli mais 2018 Kalamaja päeval, kui inimesed said muuseumis täita küsitluslehti ja järgnes veebiküsitlus. Tulemusi analüüsid ilmnes, et soovitakse hubast kohta, kus tutvuda asumi mineviku ja olevikuga, mis on eriti peresõbralik kokkusaamis- ja ajaveetmis-koht.

Kogukonna ideedest sündis püsinäitus

Kuna Kalamaja muuseumi peamise sihtgrupi moodustavad kohalikud elanikud, siis ongi muuseumi arendamise võtmetegevus seotud arutelude ja intervjuudega. 2019. aasta jaanuaris kohtusime kogukonna aktiivsemaid liikmeid ühendava Tel-

Muuseumirahvas kogumistööil kalamajalaste keldrites ja kuurides.

liskivi Seltsiga. Korraldasime ka aruteluõhtuid, et kõik huvilised saaksid muuseumi loomises kaasa rääkida. Mõtteharjutuste ja erinevate kaasavate ülesannete põhjal valminud kokkuvõtetele tuginebki püsinäituse ideestik ja muuseumi kontseptsioon.

Oli tore tõdeda, et Kalamaja läheb korda erineva taustaga inimestele – mõttetalgutel osales nii noori, pensionäre, äsja Kalamaja kolinuid kui ka siin 1930.–1940. aastatel elanud.

Kohalikud inimesed andsid sisendi, et muuseumi püsinäitus võiks avada Kalamaja lugusid alates keskajast kuni tänaseni läbi iseloomulike koondkujud. Just kalamajalaste lugudest ja arvamustest tõusid esile teemad nagu Kalamaja esivanem, lapsepõlv, Kalamaja naine ja mees, elukunstnik, loom. Koondkujude kaudu avame eri-

Kalamaja muuseumi maja Kotzebue tänavas.

nevat inimeste lugusid läbi aja ning eksponeerime inimeste annetatud esemeid, fotosid jm. Läbi maja kulgeb teine püsinäituse tasand, kus tutvustatakse Kalamaja hoonete lugu keldrist elutoani. Samuti on suur pereala

ja Kalamaja makett.

2019. aastast alustasime ka kogukonna liikmete intervjuerimist ja esemete kogumist uue muuseumi tarbeks. Arhiivi jaoks on litereeritud kümned süvaintervjuud, mis on andnud muu-

seumile väärtuslikku sisu. Leidub nii mitu põlvkonda Kalamajas elanute, endiste kalamajalaste kui ka uute kogukonnaliikmete intervjuusid. Samuti oleme kogunud pildimaterjali inimeste isiklikest albumitest. Käib ka ekspositsiooni tarbeks inimeste oluliste ja kõnekate esemete annetustena kogumise kampaania.

Erinevad näitused

Muuseumi esimene ajutine näitus annab ülevaate Kalaranna ajaloo kaugest minevikust tänapäevani. See on Teele Pehki ja Triin Talki kureeritud kodanikuhariduslik väljapanek paigast, mis pakub lisaks kohalikele huvi ka laiemalt.

Et muuseumimaja pole veel valmis külalisi võõrustama, oleme teinud ja tegemas näitusi ka linnaruumis. Nii saab praegu Balti jaama turul näha Põhja-Tallinna laste kaastööde põhjal valminud näitust "Kalamaja laste kastmes". Fotokuu raames avasime eelmisel aastal välinäituse "Kuhu ühtegi päikesekiirt ei paista". Ka tänava kevadel on tulemas Kalamaja elanike fotoalbumitest kogutud fotode näitus – jällegi asumi tänavail ja majade ees. Nii et tasub varsti Kalamaja vahele jalutama minna!

Kui sul on muuseumile mõni tore Kalamaja lugu rääkida või mõni vinge asi annetada, siis vaata lähemalt ja võta ühendust: www.linnamuuseum.ee/kalamaja, www.facebook.com/kalamajamuuseum, kalamaja@linnamuseum.ee, tel 5309 9772 või 525 7662. ■

NB! Ehitustööd on muuseumi avamise lükanud selle aasta lõpu või 2021. aastasse.

Raamatukogult senioridele

Tallinna Keskraamatukogu hoiab ka kriisiajal eakatega kontakti, et nad ei tunneks end kodus ükski.

Raamatukoguhoidjad vastavad eakate kõnedele ja aitavad soovitud infot leida. Kuna eriolukorra ajal raamatukokku kohapeale tulla ei saa, pakume võimalust tellida raamatuid koju ning suhelda eakaaslaste ja raamatukoguhoidjaga Skype vestluskubis. Kodust väljumata saab oma digiteadmisi ja -oskusi lihvida programmis "Seniorid digitarjaks".

Küsi raamatukoguhoidjalt igapäevaeluks vajalikku infot! Raamatukogu pakub võimalust esitada küsimusi:

- telefonil 683 0917,
- e-posti teel ls@tln.lib.ee,
- reaalaajas chati ja Skype'i vahendusel. Chati leiab keskraamatukogu veebilehel www.keskraamatukogu.ee paremast nurgast. Skype'i kasutajanimi: Tallinna Keskraamatukogu infoteenindus.

Suhtle eakaaslastega Skype'i vestluskubis! Seal arutletakse päevakajalistel teemadel ning osalejad saavad raamatukoguhoidjalt küsida enda jaoks olulist infot. Vestluskubis toimub esmaspäevast reedeni kell 11–12. Osalemiseks tuleb lisada oma Skype'i kontaktide hulka kasutajanimi "Senioride vestlused". Küsimuste korral saab raamatukoguga ühendust võtta telefonil 683 0917.

Telli raamatuid koju! Eriolukorra ajal pakume koduteenindust pensioniealistele Tallinna elanikele, kel on viiruse riskigrupi kuulumise tõttu ohtlik väljas liikuda ja kel puuduvad lähedased, kes saaksid neile raamatuid raamatukogust tellida. Teavikuid tuuakse koduteeninduse lugejale koju üks kord kuus. Raamatute tellimiseks palume helistada telefonil 683 0920 või kirjutada koduteenindus@tln.lib.ee.

Ole kursis uudistega! Raamatukoguhoidjad loevad Sky-

pe'i ja telefoni teel Eesti Rahvusringhäälingu uudisteportalist ning suurematest päeva- ja nädalalehtedest artikleid ette.

Uudiste ettelugemine toimub E–R 12–18 telefonidel: 674 8647 ja 653 2556 ning Skype'is: Uudised Skypes. ■

Salme keskuse alustas ajalooli Tubateater

Kultuurseks meelelahuks eriolukorras and Tubateatriga omapoanuse Salme Teater Marionett Teater.

Salme Kultuurikeskuse Fooki lehel avaldatud kolmtejutustust on pälvinud positiivset tagasisidet ja enam 13 000 vaatamist. Juba tegelise ka järgmist huvitavate lüde lindistamisega.

Tubateater, nagu nimigi, on tavateatrist veidi keerulisem, merlikum ega eelda suurt trisaali. Nimetus pärineb kirjandusest Eestis Riikliku Noorsootöri algusajast (praegu Tallinna Linnateater), mis sündis salme Salme Kultuurikeskuses.

"Esimene jutustus "Võhkerjus" põhineb Karel Čaapa raamatul "Üheksa muinasjuttu valmimas on Doris Kareva titedel põhinevad jutustused. vitav kokkusattumus on, et Doris Kareva keskkooliaeg möödus just Salme Kultuurikeskuse näkustiringis, seega on justkui taaskohtumisega. Täna on infoühiskonnas, kus inimest tooni annavad laste ja välismaa multafilmid ja YouTube'i kanal, on tore, et tuleta se meelde klassikat ja eestlaste kirjanud. Usun, et ka need leiavad nendes oma koha üles," ütles linnaosavanem Järvelaid.

Teater Marionett sai alguse 1962. aastal, kui vastloodud kuringi asus juhendama Estteatri solist Harri Vasar. 2012. aastal kolis teater Salme Kultuurikeskusesse. Salme Teatrite nimetusena Jaan Teet nimeline Rahvateater aga asutas juba 1957. aastal. Täna on valminud 30 lavastaja käes enam kui 150 etendust. ■

■ JUUBILARID

ÖNNITLEMISE MAIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

- 90**
BORIS DEMBOVSKIY
NINA KARCHEVSKAYA
JEKATERINA KOZLOVA
ZINAIDA KOTOVA
ZINAIDA LEBEDEVVA
MILVY LEPASSALU
AILI MASURIN
VASILY OKHLOPKOV
ALLY PALMET
MEINHARD POOBUS
FAINA SOSONKO
EVI-LUULE TAMMIK
MARIA TESOVA
INNA VATT
- 85**
INNA ABARENKOVA
LILIIA BABAIEVA
GALINA BARYSHEVA
VALENTINA BURKASSOVA
ANTONINA KALENIK
NINA KHRUSTALEVA
MARITA KOCHETOVA
LINDA KÕRGE
TÕNIS KÄÄMER
INNA-MAI LANDE
OLGA MAMOIKO
DMITRY MURZICH
MARE MUUK
LIIDIA OSINKINA
SOFIA PONOMARJOVA
DEM-JAN TITKO
VALENTIN VINOGRADOV